

NOTAT

Dato: 27. november 2009
Journalnummer: 09/07517
Sagsbehandler: sba

Notat til Europaudvalget om afgivelse af indlæg i EF-domstolens forenede præjudicielle sager, C-300/09-301/09, Toprak m.fl.

1. Indledning

Raad van State i Nederlandene, har forelagt EF-domstolen et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 13 i Associeringsrådet EØF-Tyrkiets afgørelse nr. 1/80 (herefter afgørelse nr. 1/80), jf. EU's associeringsaftale med Tyrkiet (herefter Associeringsaftalen). Afgørelse nr. 1/80 trådte i kraft den 1. december 1980.

Ifølge artikel 13 i afgørelse nr. 1/80, må EU's medlemsstater og Tyrkiet ikke indføre nye begrænsninger for så vidt angår adgang til beskæftigelse for arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der på de nævnte landes områder har opnået opholds- og arbejdstilladelse i henhold til gældende lovgivning.

Sagerne vedrører spørgsmålet om, hvorvidt Toprak og Oguz på grundlag af artikel 13 kan gøre krav på at få behandlet deres opholdssag efter tidligere gældende mindre restriktive udlændingeregler fra 1983 eller om det er de gældende skærpede regler, der også gjaldt den 1. december 1980, der skal finde anvendelse.

2. Sagens faktiske omstændigheder

Den tyrkiske statsborger, F. Toprak er født i 1976 i Tyrkiet. Toprak blev i november 2002 meddelt opholdstilladelse i Nederlandene under henvisning til ægteskab med en nederlandsk statsborger. Topraks opholdstilladelse blev senest forlænget i juni 2003 med virkning indtil september 2006.

Parret ophævede samlivet i april 2004 og blev skilt i december 2004.

Toprak ansøgte henholdsvis i december 2005 og i juni 2006 om at blive meddelt ret til fortsat ophold på trods af skilsmissen.

Den anden sag vedrører den tyrkiske statsborger I. Oguz. Forløbet i sagerne er ens.

Toprak og Oguz gjorde gældende, at der ikke kunne opstilles et krav om tre års samliv som betingelse for meddelelse af et selvstændigt opholdsgrundlag til dem, da dette krav udgjorde en skærkelse i betingelserne i forhold til udlændingereglerne i 1983. I 1983 gjaldt der en undtagelse til kravet om tre års samliv, der foreskrev, at såfremt en udlænding opfyldte betingelserne for at få opholdstilladelse af en anden grund, kunne opholdstilladelse meddeles.

Det centrale spørgsmål i sagen er således, om det forhold, at en bestemmelse bliver lempet efter den 1. december 1980, dvs. efter afgørelse nr. 1/80's ikrafttræden, og som efterfølgende skærpes, men hvor skærpsen ikke medfører nogen forringelse i forhold til den retstilstand, der gjaldt den 1. decem-

ber 1980, udgør en begrænsning i artikel 13's forstand. Besvares spørgsmålet bekræftende vil det være den tidligere lempelige regel, der vil finde anvendelse, uanset at den nyere og skærpede regel ikke er strengere end de regler, der fandt anvendelse pr. 1. december 1980.

3. EF-domstolens praksis

EF-domstolen har endnu ikke haft lejlighed til at udtale sig direkte om dette spørgsmål. Domstolen har dog i en række sager haft lejlighed til at udtale sig om stand still-forpligtelserne i henholdsvis artikel 13 i Associeringsrådets afgørelse nr. 1/80, og artikel 41, stk. 1, i tillægsprotokollen til associeringsaftalen.

EF-domstolen har fastslået, at stand still-forpligtelserne i de to bestemmelser er af samme art, og at fortolkningen af artikel 41, stk.1, i tillægsprotokollen ligeledes gælder i forhold til stand-still forpligtelsen i artikel 13 i afgørelse 1/80.

De domme fra EF-domstolen, der vedrører fortolkningen af artikel 41, stk. 1, kan således tillige anvendes ved fortolkningen af rækkevidden af artikel 13 i afgørelse 1/80.

EF-domstolen har i sin retspraksis gentagne gange udtalt, at det afgørende ved vurderingen af, om stand-still forpligtelsen er overholdt, er, om den retsforskrift, der er blevet anvendt over for sagsøgeren i hovedsagen, er mindre fordelagtig end den, der var gældende, da stand-still forpligtelsen trådte i kraft.

4. Regeringens retlige stillingtagen og sagens betydning for dansk ret

Da sagernes udfald vil kunne have betydning for udlændingemyndighedernes mulighed for at anvende gældende udlændingeregler i relation til tyrkiske statsborgeres opholdsret, skal der fra dansk side afgives indlæg i sagerne, hvori der først og fremmest argumenteres for, at medlemsstaterne skal have mulighed for at kunne udforme de nationale udlændingeregler, der er omfattet af artikel 13, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, så længe der ikke er tale om nye begrænsninger i forhold til de regler, der gjaldt ved stand-still forpligtelsens ikrafttrædelse, og at det ifølge EF-domstolens praksis ikke er afgørende for sagen, om den pågældende retsforskrift er mindre fordelagtig end den, der på et hvilket som helst tidspunkt fra tillægsprotokollens ikrafttræden har været gældende, men alene om den er mindre fordelagtig end den, der var gældende, da stand-still forpligtelsen trådte i kraft.

Sagerne anses for væsentlig, og integrationsministeren vil derfor mundtligt orientere Folketingets Europaudvalg om sagen, inden der afsiges dom.